

DUNA MENTI HOLLYWOOD*

(Zenés játék két részben)

GOBBY FEHÉR GYULA

II. rész

1. JUCIKA FILMEZIK

(Ernő, Billy és Mihály újraigazítják a parkot ábrázoló díszleteket. Jucika pávaskodik ott.)

ERNŐ

Most eljártsszuk filmünk kulcsjelenetét. Őnt elhagyta a férje, az utcára került. Még sose volt ilyen helyzetben.

JUCIKA

Már sokszor voltam.

ERNŐ

Tegyük fel, sosem volt. Szenved a lelke.

JUCIKA

Inkább éhes szoktam lenni.

ERNŐ

Kétségbeesve támolyog, nem tudja, mit tegyen, mihez is kezdjen.

JUCIKA

Egy pohár pálinka segít.

ERNŐ

A végső kétségbeesést kell megjátszania. A kilátástalanságot.

(Jucika támolyogni kezd, mintha részeg lenne. Mindennek nekiütődik.)

JUCIKA

Így jó?

* Folytatás az előző számunkból.

- BILLY De hát you... maga nem drunk...
ivásos... iszott...
- MIHÁLY Jucika, kérem, ne támolyogjon annyira.
Nem részeg.
- JUCIKA Ugyan, csak két pohárával ittam reg-
gel. Ernő úr az oka, ő kérte, hogy tá-
molyogjak.
- ERNŐ Próbálja megjátszani az esetet.
JUCIKA Nem merem.
ERNŐ De hát miért?
JUCIKA Megütöm magam. A báró féltékeny a
kék foltokra. Mindjárt rosszat gondol.
- ERNŐ A kilátástalan, kiúttalan nőt játssza
meg.
*(Jucika lehajtja a fejét, utat keres. Ide-
oda rohangál.)*
- BILLY Ez jó. Crasy. Davy Crocett Oklaho-
mában.
- MIHÁLY Most mondja a szöveget.
(Jucika rémülten kapja fel a fejét.)
- JUCIKA Mit mondjak?
MIHÁLY Mondja utánam: szerencsétlen asszony
vagyok. Elhagyott az uram. Itt marad-
tam három poronttyal. Mit adok nekik
enni?
(Jucika nevetésben tör ki.)
- BILLY Ez jó. Funny.
ERNŐ Mit nevet, Jucika kisasszony?
JUCIKA Sosem voltam férjnél. Gyerekem egy
sem. Most mit mondjak?
- MIHÁLY Ne az igazat. Színészkedjen. Csapjon
be bennünket.
- JUCIKA Ja. Becsapom én mindnyájukat. *(Csönd.)*
Mit is kell mondanom?

MIHÁLY
JUCIKA

Ó, én szerencsétlen asszony . . .
(*mint a siratóéneke*) Ó, én szerencsétlen
asszony. Elhagyott az uram. Itt maradt
három szerencsétlen gyermek.

BILLY
ERNŐ

Mi ez? Song of church?
Lehet, hogy másik szerepkör jobban
megfelelne. Mit játszana szívesen?

JUCIKA
ERNŐ
JUCIKA

Bárónő szeretnék lenni.
De hogyan játszuk azt el?
Majd én leülök a padra. (*Leül.*) És na-
gyon szépen ülök. Büszkén, egyenesen.
Kihúzott derékkal. Sokáig. Mozdulat-
lanul.

BILLY
JUCIKA

What for? De minek?

ERNŐ

Ez a legszebb. Ha valaki bárónő, sem-
mit sem kell csinálnia.

JUCIKA
ERNŐ
BILLY
JUCIKA

Értem a vágyait, Jucika kisasszony. De
attól félek, nekünk bárónőre van most
legkevésbé szükségünk.

Ezenkívül vetkőzni tudok.

Vetkőzni?

What do she say?

ERNŐ
MIHÁLY

Eddigi sikereimet így értem el. (*Vet-
kőzni kezd.*) Nézzék a vállamat. Göm-
bolyú és telt. Mindenkit megbolondít.

Na, várjon, Jucika kisasszony.

Miért várjon? Csinálja, amit tud.

(*Jucika folyamatosan vetkőzik.*)

BILLY
JUCIKA

Excellent. Ez jó.

Nagyon előnyös a combom is. Többen
mondták.

ERNŐ

Elég volt, Jucika kisasszony. Erre nincs
szükség.

MIHÁLY

Te mondtad, hogy a filmnek őszintén
föl kell tárnia a látnivalókat.

JUCIKA
BILLY

Az igazi tromfjaimat még nem is látták.
Yes, yes! Láttathatni . . . A film látszás,

- mutatkozás... képezés... látványozás... csak mutassa a miss... a Paramountnak is vannak ilyen girls... fürdőző lányok...
- JUCIKA Na, látják, ezt tudom csinálni.
ERNŐ Szünet. Jucika, álljon meg. Szünet.
MIHÁLY Ez álnokság. A legszebb pillanatban beleszólni.
- ERNŐ Öltözzön fel, kisasszony.
JUCIKA Leveszek magamról mindent, ha kell.
ERNŐ Most öltözzön fel.
MIHÁLY Végignézhettük volna a produkciót.
Hogy véleményünk legyen.
Excellent.
- BILLY Ki parancsol itten? Én vagyok a rendező.
ERNŐ Lehet, még te is ihletet kapnál, ha végignéznéd a kisasszony teljes repertoárját.
- JUCIKA Folytathatom?
BILLY Why no? Why no?
ERNŐ Ennyi elég volt. Most majd kitalálunk egy olyan történetet, amelyben tehetség teljes fényben fog ragyogni.
Majd akkor kell vetköznöm?
Én maradok. A fény miatt.
Gyertek! Mindketten. Hagyjuk a kisasszonyt koncentrálni.
- JUCIKA Mit kell csinálni?
ERNŐ Csak pihenjen.
JUCIKA Ja.

2. FIFI BÁRÓ DALA

mindennap látom
ő most az álmom
meztelen forog
vetközik előttem
a nyálam csorog

szépsége kábít
 ha nevet kéjesen
 látványát élvezem
 fizetek érte
 utánanyúl kezem
 ma el sem érhetem
 vászon lett élete
 a képről nevet rám
 hova lett babám
 milyen szép kerek
 a film gyorsan pereg
 fizetek érte
 szembecsap VÉGE
 hazamehetek
 vagy befizethetek
 még egy vetítésre

*(Fifi, látva a Báronő közeledését, el-
 siet.)*

3. A BÁRÓNŐ AMBICIÓI

*(A Báronő settenkedik be, szemmel lát-
 hatóan fél, hogy valaki meglátja.)*

BÁRÓNŐ

Ernö úr! Ernő úr! *(Sétál a helyiségben,
 kíváncsian nézelődik.)* Pont ilyenkor
 nincsen itten. Ha mernék, ordítanék!
 Ernő úr! *(Megáll a kamera előtt, félve
 érinti meg.)* Ugyan, milyen színésznő
 lennék? Mit mutatsz, ha beléd kukucs-
 kálok?

*(Egyre bátrabban, de még mindig ide-
 genkedve nézegeti, mikor megjelenik
 Billy.)*

BILLY
 BÁRÓNŐ

Hullo!
 Jaj! Jaj! De megijesztett!

BILLY	Szép asszony, nem fél tőlem.
BÁRÓNŐ	Nem félek, csak megijesztett. Azt hittem, senki sincs itt.
BILLY	Senki sincs, Billy van. I'm Billy from Paramount. Who are You?
BÁRÓNŐ	Pardon, monsieur, j'ne pas anglise.
BILLY	O. K., baby, no problem. I'm big Billy. Parlev vous français?
BÁRÓNŐ	Azt hittem, hogy tudok, most majd mindjárt külső, hogy nem.
BILLY	Sprechen Sie deutsch?
BÁRÓNŐ	Ja. Ich spreche.
BILLY	No, lám, megtalál közös nyelv.
BÁRÓNŐ	Hány nyelven beszél ön?
BILLY	Minden nyelv.
BÁRÓNŐ	Nem létezik. Akkor egy fenomen ön.
BILLY	Én filmnyelvén beszélek. Azt mindenki ért.
BÁRÓNŐ	Oh, ön filmes.
BILLY	I'm cameraman from Paramount.
BÁRÓNŐ	Azt hittem, az valamilyen hegy az Alpokban.
BILLY	Az egy big corporation, filmgyár.
BÁRÓNŐ	Elájulok. Ez jobb, mint Ernő úr. Maga nagyon, nagyon kedves ember.
BILLY	Kedves kisasszony, szép hölgy.
BÁRÓNŐ	Engem is lefilmez, maga kedves ember?
BILLY	Will you... Maga star akar lenni?
BÁRÓNŐ	Sztár? Nagy szó. Én csak egy kis bárónő vagyok. De szívesen kipróbálom, hogy milyen filmszínésznőnek lenni. Unalmas egy bárónő élete.
BILLY	Én mester vagyok, a starsmaker... Tudok csinálni star a bárónőből.
BÁRÓNŐ	Ez biztos.
BILLY	Ha teljesen megbízik bennem. I'm master.
BÁRÓNŐ	Ön a mester.

BILLY Gyakorlat. Sok gyakorlat kell.
 BÁRÓNÓ Gyakorolunk? Most mindjárt?
 BILLY Ha star akar lenni.
 BÁRÓNÓ Melyik a szobád?
 BILLY Hátul.
 BÁRÓNÓ Majd előre megyek. Hogy ne vegyenek
 bennünket észre!
 BILLY Miért ne?
 BÁRÓNÓ Az én kedvemért. Még nem vagyok
 igazi sztár.
 BILLY Ahogy akar.
 BÁRÓNÓ Gyere, te kedves ember. Gyakorolunk.
*(Igyekszik kislányszerűen viselkedni, kibil-
 leg a színpadról.)*

4. DAL A MASZKRÓL

(Billy songja)

tudjuk az arc miből áll
 két szem fülek orr és áll
 de bármit is mond a száj
 az arc főleg maszkból áll
 púderrétegre másik réteg
 az arc léppúgy épül mint a ház
 tégla téglára festéket
 mindegy mit érzel arcod áll
 tudjuk az arc miből áll
 két szem fülek orr és áll
 de bármit is mond a száj
 az arc főleg maszkból áll
 a maszk akkor pontos ha szilárd
 most válassz bús légy vagy vidám
 hosszan tartson az alapozás
 mindegy mit érzel az arcod áll
 tudjuk az arc miből áll
 két szem fülek orr és áll
 de bármit is mond a száj
 az arc főleg maszkból áll

5. EGY SIKERTELEN FILM

(A színpad elsötétül, a vásznat leeresztik, kezdődik a film, Jucikával a főszerepben. Tulajdonképpen komédia, mert egy szomorújáték akaratlan, de annál nevetségesebb paródiája.)

FELIRAT: ERNŐ ÚR BEMUTATJA
FELIRAT: BARNA JUCIKA FŐSZEREPLÉSÉVEL

FELIRAT: A SZOMORÚ LEÁNYKA
CÍMŰ FILMET

(Jucika egy ablak mögött üldögél, hímez, belebök a saját kezébe. Az utcán Mihály sétálgat. Elbotlik.

EGY NÉZŐ
MÁSİK NÉZŐ
EGY NŐ

Ismerős nekem ez a csaj.
Nekem is, de nem elég közelről.
Hát ez Jucika, a Virág utca üdvöskéje.

(Mihály meglátja a lányt, feléje fordul. Nézegetik egymást. Csókot dob a férjre.)

FELIRAT: SZÉP VAGY KISLEÁNY!

(Jucika gyors mozdulatokkal hímez, a vászon csak úgy ömlik a keze alól. Újra beleszúr a kezébe, megszopja az ujját. Elkezd a munkát, beleszúr, a kezébe, megszopja az ujját. Ismétli.)

EGY NÉZŐ
MÁSİK NÉZŐ
EGY NŐ

Úgy hallom, nagyon jólelkű.
Csak annak nem ád, aki nem kér.
Majd adok én neked. Egy átszállót.
Nem látod, milyen ártatlan?

EGY NÉZŐ
MÁSİK NÉZŐ

Hol?
Miben?

(Mihály kavicsal dobálja az ablakot, hogy fölhívja magára a figyelmet. Az ablak betörik. Megjelenik Petrás, a szigorú atya, aki hasonló túlzásokkal játszik, mint a lány. Kinyitja a betört ablakot. Kiabál.)

FELIRAT: MEGÁLLJ, TE CSIRKEFOGÓ!

(Mihály fület mutat neki, Petrás meg utánavág egy vázát. A váza eltalál egy tyúkot, az fölfordul.)

FELIRAT: MÉGIS SZERELEM SZÜLETIK.

(Jucika az utcán sétál, megjelenik mögötte Mihály, csatlakozik hozzá. Teszi a szépet, hajlong, kezét akar csókolni, de a lány véletlenül orrba vágja.)

EGY NÉZŐ
MÁSİK NÉZŐ
EGY NÉZŐ

No, majd csak történik valami.
Azt írta, valami születik.
De azt előbb meg kell csinálni.

(Kéz a kézben sétál a pár. Összesügnak, összeütődik a fejük, mert a mozdulatot nem gyakorolták be. Mihály a lány haját simogatja, megvonaglik az arca, egy tű lóg ki az ujjából. Megjelenik Petrás, hadonászik, ordít.)

FELIRAT: NE MERJEN KÖZELEDNI A LÁNYOMHOZ!

EGY NÉZŐ
MÁSİK NÉZŐ

Én meg azt hittem, a férje.
Biztos, hogy a szeretője.

(Mihály magyaráz valamit Petrásnak. Az fenyegeti, mutogatnak.)

FELIRAT: MI SZERETJÜK EGY-
MÁST.

(Petrás fojtogatni kezdi Mihályt. A lány sikoltozik. Mihály kést ránt, ledöfi Petrást, az elesik. Mihály elfut. A lány az apjára borul.)

FELIRAT: EGYEDÜL, ÖRÖKRE
EGYEDÜL!

(Jucika ismét az ablakban ül, hímез. Arcán könnyek csorognak, mint a víz-esés. A szobában három szekrény, mindháromnak nyitva az ajtaja, dugig vannak hímzéssel.)

FELIRAT: VÉGE

6. MÉRGES A BÁRÓ

(Kigyulladnak a lámpák, Fifi jön elő a nézők közül, karján Jucika, Ernőhöz lépnek, aki a filmeket, a tekerceket rendezi.)

FIFI

Felháborító. Ezek a parasztok kineveték az én Jucikámat!

ERNŐ

Még jó, ha nevettek.

FIFI

Több pénzt nem kap. Maga az oka, hogy nem sikerült a film.

ERNŐ

A báró úr a szavát adta. Még négyszáz koronával jön.

FIFI

Egy fillérrel sem. Magának kellene kár-térítést fizetnie.

JUCIKA

Végig abban a fekete klottruhában kellett ülnöm, mint egy apácának. Mondtam, hogy mutassuk meg a combomat. Mondtam.

ERNŐ

Azt a négyszáz koronát én már a kő-

- művesnek ígértem, a báró úr szava egy nemes becsülete.
- FIFI Ki hallotta, hogy én szavamat adtam?
- JUCIKA Legalább a mellem látszana. Nézze, milyen kerek!
- ERNŐ Én hallottam a báró úr szavát. Ha elmesélem, hogy be akart csapni, nekem hisznek.
- FIFI Én majd a szavamat adom, hogy nem adtam szavamat.
- JUCIKA Fifi a tomporomat akarta látni filmen. Maga még életben sem akarta látni. Nézze!
- ERNŐ Több filmet nem csinállok, Tompor kissozony, ha nem fizeti ki a tartozást.
- FIFI Ha filmet akarok róla, egyedül fogom készíteni. Én nagyobb művész vagyok.
- JUCIKA Láttá, mit mulasztott? Hastáncolni tudok. De hiába mondtam!
- ERNŐ Be fogom pörölni a báró urat.
- FIFI Azt adja meg az isten, akkor le fogom lőni, mint egy kutyát.
- ERNŐ Hálás lehetne, hogy foglalkoztam ezzel a libával.
- JUCIKA Hozzám sem nyúlt. Ha nincs Billy, velem nem törődik senki.
- FIFI Milyen bili?
- JUCIKA Egy rendes ember, aki értékelte a te tomporodat.
- FIFI Értékelte? Hogyan?
- JUCIKA Szavát adta, hogy nincs még egy ilyen a világon. Még Amerikában sem.
- ERNŐ Szavát adta, mint a báró úr.
- FIFI Ne is lássam többé.
- ERNŐ A pénzt küldje el postán! Vagy az egész város tudni fogja, hogy csaló.
- JUCIKA Inkább rám költi, legalább haszna lesz belőle.

(A Báró és Jucika kiviharzanak.)

7. VITA A TÁRSULATBAN

(Iréen és Billy jönnek.)

- IRÉN Seggre estünk a sikertől.
 BILLY Melléfogódzás. Unlac.
 IRÉN Mert eladtad magad. A művészet nem tűr megalkuvást.
- ERNŐ Megalkuvást nem tűr, de pénztelenséget sem. Már nyersfilmre sincs pénzem. A kőműveseket ki kell fizetnem. Billy elmegy, ha nem adom meg a járandóságát, téged meg Mihályt éhen tartalak, a nyomdába el se jutok, két munkásomnak holnap jár a havi bérük, a magisztrátus nem felel a kérvényemre, mit tegyek? Legalább a puffatag bárót pumpáltam volna meg jobban.
- IRÉN Vagy igazi filmet készítünk, vagy hagyjuk abba.
- BILLY Nekünk igazi star kell. IT IS MOVIE!
 Jól kell csinálni.
- IRÉN Ha be akarod bizonyítani, hogy itt is lehet filmet készíteni, akkor ne csepűrágj. Ilyen Jucikákkal.
- ERNŐ Én jegyeket adok el falusi tahóknak, Jucika meg színész nő lesz. No, olyan is.
- ERNŐ Nem volt nekem sok kedvem Jucikához.
 IRÉN Még csak az kellett volna!
 BILLY Keressünk még actors.
 ERNŐ Színészpróba. Legyen nyilvános színészpróba.

(Iréen és Ernő el, Billy rendezgeti a kamerát.)

8. SZÍNÉSZPRÓBA

(Mihály jön, kezében egy füzet. Jegyezget.)

- MIHÁLY Ha készen állsz, beállítottad a kamerát, szóljál. Sorba állítottam őket.
- BILLY Just now... kezdődik az audition... a kiválogató... a kiválasztódás.
- MIHÁLY Várnak türelmesen. A filmszínész mesterségéhez tartozik a türelem, mondtam nekik. Mindenki ordítózva rohagálhat körülötte, a sminkes rajzolhatja az arcát, a szabó a testén varrhatja a ruháját, a fénymester a pofájába világíthat, a díszletezők lökdöshetik a székekkel, a kellékes görbülő papírkést nyom a kezébe, a szövegíró frissen kiagyalt mondatokat duruzsolhat a fülébe, a rendező titkár rajta keresztül kergetheti a bábéskodókat, a statiszták pálinkát lehelhetnek rá — neki összpontosítania kell, hogy élethű legyen a film.
- BILLY A face a fontos. Az igazi moviestarnak jó pofája van. Typical.
- MIHÁLY Készen vagy?
- BILLY Kész.
- MIHÁLY Ernő! Kezdjük a színészpróbát. Gyere már!
- ERNŐ *(Jön.)* Csak nyugalom. Ne ijesztgessétek őket, mert nem lesznek természetesek.
- MIHÁLY Ijedtek ezek maguktól is.
- ERNŐ *(széket hoz, leül)* Indulhat a menet.
- BILLY Jöhetnek.
- MIHÁLY *(kiabál)* Színészjelöltek, egyesével, tessék bejönni!
- PETRÁS *(bejön)*
- MIHÁLY Márpedig, Petrás úr, ma nem színészkedhet. Csak ismeretleneket próbálunk ki. Ez audíció.
- PETRÁS Kérem a tíz koronámat.
- MIHÁLY Miféle tíz koronát?

A kamera
 Az úristen
 EGY HÖLGY Hol van az ágy
 Lefeküdni
 Mondták könnyű
 Érvényesülni
 MÁSIK HÖLGY Nézzétek meg
 az arcomat
 De még jobban
 alakomat
 MINDNYÁJAN Színész leszek
 Bármi áron
 Filmezzétek
 A halálom

10. ÁLOM A DUNA MENTI HOLLYWOODRÓL

(A színészpróba jelenete Ernő álmával folytatódik. Hirtelen minden oldalról fényreklámok villannak föl, színes lámpák. Ha van rá lehetőség: Apolló mozi, Pallace mozi. A színészjelöltek válnak ajtónállókká.)

ELSŐ AJTÓNÁLLÓ Új film van az Apollóban!
 MÁSDIK AJTÓNÁLLÓ Városunkból indult világsikerre Ernő úr új filmje!
 ELSŐ AJTÓNÁLLÓ A Pallace mozi kedveskedik állandó látogatóinak. Ismét műsoron Ernő úr első filmje. Tekintse meg azokat a darabokat, amelyek ismertté tették városunkat az egész világon.
 MÁSDIK AJTÓNÁLLÓ A Tisza mozi már öt hete vetíti a *Három a kislány* című filmet. A jegyek négy hétre előre elkelték. Jegyztesse elő magát a jövő hónapra. Ha egy nap késik, hat hetet vár.

(Az Ajtónállókból most Rikkancsok lesznek. Újságokkal rohangálnak a színpadon.)

ELSŐ RIKKANCS

Városunk legtöbb jövedelmet hozó vállalata a filmgyár. Ötmillió korona tiszta haszon. A Paramount együttműködési szerződést kínál Ernő úrnak. Kérdés, elfogadom-e, jelentette ki a szerencsés igazgató.

MÁSODIK RIKKANCS

A városi magisztrátus kéri Ernő urat, fogadja el a város díszpolgárává való avatását.

ELSŐ RIKKANCS

Esti hírek! Esti hírek! A német vállalatok kétszer annyit kínáltak föl, mint a Paramount, ha velük szerződik a világhírű rendező.

MÁSODIK RIKKANCS

Vegyék meg a Filmvilág legújabb számát. Exkluzív interjú Ernő úrral, a Duna menti Hollywood igazgatójával. Hogyan lettem filmrendező. Mit kell tenni a kezdő filmesnek.

ELSŐ RIKKANCS

Jövök Európába tanulni — közölte Mac Senett amerikai filmes. — Ott teremnek a világ legszebb lányai.

(A Rikkancsok most ideges Riportereké alakulnak át. Ostromolják Ernő urat.)

ELSŐ RIPORTER

Ernő úr, csak pár szót mondjon.

MÁSODIK RIPORTER

Az *Esti híreket* az érdeklő, igaz-e, hogy Párizsból hozat dizőzeket legújabb filmjéhez?

ELSŐ RIPORTER

Úgy hallottuk, Irén kisasszony amerikai turnéra indul. Együtt utaznak?

MÁSODIK RIPORTER

Igaz-e, hogy örök áron megvette a Dungserszki-kastélyt, hogy ne kelljen egy jelenethez díszleteket építenie?

ELSŐ RIPORTER

Megválasztották a Bácskai Hitelbank elnökévé. Lesz még ideje filmet rendezni?

(A Riporterek hátrább húzódnak, mert Vojnits polgármester tolakszik előtérbe.)

VOJNITS

Ernő úr, öt percet szánjon rám.

ERNŐ

Sajnálom, polgármester úr, amerikai vendégeim vannak.

VOJNITS

Két perc. Vagy fogadjon holnap.

ERNŐ

Holnap egy új film forgatását kezdem.

VOJNITS

A magisztrátus küldött. Csak egymilliót adjon kölcsön. Az egész város hálás lesz érte.

ERNŐ

Nem tapasztaltam volna.

VOJNITS

Ne haragudjon, Ernő úr. Mindent megmagyarázok holnap.

ERNŐ

Ha lesz időm.

VOJNITS

Bocsánatot kérek a magisztrátus nevében is.

ERNŐ

Várom az előszobában.

VOJNITS

Itt leszek egész nap, Ernő úr.

ERNŐ

Jó.

VOJNITS

Csak kiszól, és én itt vagyok.

ERNŐ

Jó.

VOJNITS

Nagyon fogok örülni.

ERNŐ

Jó.

11. AZ URÁNIA NEM VÁSÁROL

(Kovács, az Uránia beszerzője jön be, költögeti, rázza a széken szunnyadó Ernőt, akit az előbbi álm jelenet valamennyi szereplője magára hagyott.)

KOVÁCS

Ébredjen, mester! Ébredjen íziben.

ERNŐ

Mi az? He?

KOVÁCS

Csak üdvözlöm, aztán megyek is.

- ERNŐ Bocsánat, elszunnyadtam, fárasztó napom volt.
- KOVÁCS Azt meghiszem. Kapcsolja ki a vetítőt, mert kiég. A közönség már elhagyta a termet.
- ERNŐ Igaza van. Kihez van szerencsém?
- KOVÁCS Kovács vagyok, a budapesti Uránia Filmvállalat beszerzője.
- ERNŐ Ó, már vártam. Be akartam mutatni önnek az új filmjeimet.
- KOVÁCS Láttam őket.
- ERNŐ Láttá? Hol?
- KOVÁCS Most. Itt voltam az esti előadásán.
- ERNŐ Szerettem volna egy külön vetítést...
- KOVÁCS Így jobb. Titokban beültem, legalább megéreztem a közönség hangulatát.
- ERNŐ Ez vidéki közönség. Nem városi. Még csak most kezdenek ismerkedni a filmművészettel.
- KOVÁCS A közönség egy és osztatlan.
- ERNŐ És hogy tetszett?
- KOVÁCS A közönség nagyon.
- ERNŐ A filmjeim. Nem tetszettek?
- KOVÁCS Nem túlságosan. A kis komédiákban még van valami hangulat... Tekercsért adhatok ötven koronát.
- ERNŐ Ötven... Hiszen a nyersfilmért háromszázat fizettem.
- KOVÁCS Sajnálom. Nagy a konkurrencia.
- ERNŐ Milyen konkurrencia? Ezen a vidéken ez az első filmgyár.
- KOVÁCS *(hangsúlyozottan lassan néz körül)* Ez filmgyár?
- ERNŐ Ez csak a kezdet. A Paramount is így kezdte. Kicsiben. Nekem szükségem van magára, Kovács úr. Az Uránia tartja a legnagyobb hálózatot, én jó üzleti kapcsolatokat reméltem önökkel.
- KOVÁCS Lehet róla szó.

- ERNŐ Vásárolhatnának tőlem rendszeresen.
 KOVÁCS Vásárolhatnánk, de nem fogunk.
 ERNŐ Tönkre akar tenni, Kovács úr?
 KOVÁCS Maga eleve tönkretette saját magát.
 Nem versenyezhet a nagy külföldi cégek áraival.
- ERNŐ Vásárolja meg legalább ezt a néhány kész filmemet, mert máris anyagi váltságban vagyok.
 KOVÁCS Csak egy mód volna rá...
 ERNŐ Éspedig?
 KOVÁCS Pornófilm kellene. Abból el tudnék szólni sokat.
 ERNŐ Pornó?
 KOVÁCS Vidékiek. Pornó, persze. Mozgóképszínház — mozi. Pornográfia — pornó. Izélnek, na. (*Mutatja.*)
- ERNŐ Olyat nem csinállok.
 KOVÁCS Akkor belefulladt.
 ERNŐ Nem segít?
 KOVÁCS Értetlen tahóknak nem.
 ERNŐ Kár. Bíztam az Urániában.
 KOVÁCS Csináljon pornót, azt előkelő uraknak eladom részesedésért. Keresni fog.
- ERNŐ És ki csinálja *azt* meg nekem? (*Mutatja.*)
 KOVÁCS Megcsinálja maga. Legalább élvez is.
 ERNŐ Menjen maga a fenébe, Kovács úr. Tűnjön el.
 KOVÁCS Tudtam mindjárt, hogy vidéki senkiházzal van dolgom.
- ERNŐ (*lökösni kezdi*) Mars ki! Ilyen ember képviseli az Urániát.
 KOVÁCS Engedje el a kabátom, mert följelentem! Goromba fráter. Tehetségtelen hülye.
 ERNŐ Mars ki! (*Nagyokat taszít Kovácson.*)
 KOVÁCS (*visszahajol*) Tudja meg, hogy maga megdöglik. Ha az Uránia bejelenti a

ERNŐ cégeknek, hogy maga nem korrekt partner, kampec!
Átkozott!

(*Ernő egy kezébe eső dobozt vág Kovács után, de a belépő Kőművest találja el.*)

KŐMŰVES Leállok a munkával.
ERNŐ Álljon. Csináljon, amit akar.
KŐMŰVES Adjon 45 koronát.
ERNŐ Marha!
KŐMŰVES Még ő kiabál másokra, hogy marha.
Micsoda maga?
ERNŐ Kifelé!
KŐMŰVES Énutánam ne hajtsen semmit. Úgysem talál el. (*Elvonul.*)

12. A MAGAS MAGISZTRÁTUS DÖNTÉSE

VOJNITS Jó estét, Ernő úr.
ERNŐ Jó estét, uraim.
VOJNITS Ma este döntött kérelme ügyében a magas magisztrátus. Úgy gondoltuk, betérünk és közöljük a döntést, tudjuk, mennyire szívügyének tekinti a filmgyárat.

ERNŐ Valóban kedvesek, köszönöm.
MATTYASOVSKY Majd nem köszönet, ha meghallja a döntést.

VOJNITS Biztos lehet benne, a magisztrátus tagjai is azt a célt követik, amit mindnyájan óhajtunk: a város boldogulását. Ezért egyhangúan úgy határoztunk, hogy nem látványos, de annál fontosabb beruházásokra fordítják a pénzt. Épül majd a piactéren egy nyilvános vécé, mert a jelenlegi helyzet tűrhetetlen.

MATTYASOVSZKY És nagyon büdös.
 VOJNITS A folyóparton pedig egy sintérház,
 mert a közbiztonság és a közegészség-
 védelem nem tűr halasztást.

MATTYASOVSZKY Minden civilizált környezet alapvető
 létesítményei ezek.

ERNŐ És a filmgyár?
 VOJNITS Arra az idén nem jutott semmi.
 MATTYASOVSZKY Szép álmokat, Ernő úr, szép álmokat!

*(Ernő nem válaszol. Az urak kísétál-
 nak.)*

13. A FILMVILÁG ROMLOTTSA- GÁRÓL

(Billy énekel)

Enoug much évet én a szakmában tölt,
 Van itten minden, amit a góly' költ,
 Ha mondják, a filmvilág az romlott,
 Én akkor hallgatok, it's right mondatok.

Volt barátom, csak pénzem akarta,
 Volt szeretóm, dobott a first szóra,
 Mikor success volt, mind dicsért az égbe,
 Mikor failure volt, ők rugdostak seggbe.

A sok csajnak viszket az ízéje,
 Mindegy kivel, csak jussanak a filmre,
 Kicsi sztárok, de all nagyok az ágyban,
 Ha ez attól függne, csupa világmárka.

Hungry a firkászok, könyörögnek pénzért,
 Kapnak néhány centet, thanks az ebédért,
 Lüke ötlet sok van, de a nonsense még több,
 Nyüzsögnek tömegben, may be egymás ölt.

Producerek járnak, big money they say,
Pénzzel csalogatnak, cél csupán a kék,
Tyúkokat keresnek kakaskodásnak,
Művészetről fecseg, dönti őket ágynak.

Enough much sarlatán, pozór, dillettáns,
Tudatlanok is, akiket véd a klán,
Érvényesül leszbosz és buzisereg,
Őszintéken röhög, áll off kinevet.

Minek itt művészet, ki akar a new art,
Szarfejek csinálnak new artnak much kárt,
Alig mondnak igaz, kevés a művész,
Csuda él a mozi, a filmet néző néz.

*(Billy becipeli hatalmas kofferét. Le-
teszi, ráül.)*

14. BILLY TÁVOZIK

ERNŐ

Nem értem, hol vétettem el. Tájaink
nem alábbvalók, mint másutt a tájak.
A Duna, a folyóparti pannon erdők, a
fürdőhelyek, a kastélyok, a város ut-
cai mind-mind lehetőség a filmes szá-
mára. Asszonyaink és lányaink nem
csúnyábbak, mint azok ott, Ameriká-
ban. Minden lehetőség adott egy film-
gyár számára. Talán butábbak vagyunk,
mint ti? Meg szegényebbek?

BILLY

Mire itt business lesz, én old boy. Ne-
kem movie kell, dolgozni akar.

ERNŐ

Én is dolgozni akarok, de mindig falba
ütközöm. Nincs pénz.

BILLY

Nincs idő várakozni, lesz-e pénz, lesz-e
filmgyár, lesz-e több mozi, lesz-e több
tekercs film. No time.

ERNŐ

Még két hetet előre kifizettem. Hova
mész?

- ERNŐ
BILLY
FIFI
BILLY
FIFI
BILLY
ERNŐ
BILLY
ERNŐ
BILLY
ERNŐ
BILLY
ERNŐ
ERNŐ
BILLY
FIFI
- Hol az a film?
Az úr nem fizet négyszáz korona.
(*gyorsan pénzt vesz elő*) Itt a pénz.
De az a film ne kerüljön más kezébe.
Ezzel tartozott a báró. Ez a film, Jucika napozik, ötszáz korona.
(*káromkodik, de fizet*)
Ez a te pénzed, Ernő. (*Atadja Ernőnek a pénzt.*)
Az enyém. De hol vannak a filmek?
Itt vannak. (*Kinyitja a koffert. Kivesz egy tekerestet.*)
És az a másik doboz?
Az csak egy souvenir... emlékeztet...
Tudtommal ez mind az én filmem.
Nem hagyod nekem? Friendship?
Ne vigyél el filmeket, Billy. Legalább, amit eddig készítettem, maradjon meg nekem.
O. K. Ahogy te mond.
Adják ide azt, amelyiken Jucika...
No, izél... Meztelen.
- (*Billy kivesz még egy dobozt, Ernő kezébe adja. Fifi kapkod érte, de nem sikerül megszereznie.*)
- Adják ide.
Várjon, báró úr.
Kifizettem. Tanúk vannak rá.
De nem biztos, hogy ez csakugyan az a rolni.
Hát nézzük meg.
Meg fogjuk nézni.
Nem úgy gondoltam, hogy mindnyájan.
Másképpen nem lehet. Nézzük meg, mit akart Billy emlékebe elvinni.
- ERNŐ
FIFI
ERNŐ
FIFI
ERNŐ
FIFI
ERNŐ

16. EGY FILM A NŐKRŐL

(Elsötétül a terem. Míg a film megy, Billy bezárja a kofferét. Kisurran.)

(A filmen nők vonulnak sorban. Fürdőruhák, régiesek, némelyik szoknyában, de blúz nélkül mutatja magát. Illegetik magukat, mosolyognak.)

17. A BÁRÓNŐ KÖZBELEP

(A Báronő észrevétlenül lépett be a színpadra, feltételezhetjük, a film miatt, mert az egyik díszlet mögül lép elő.)

BÁRÓNŐ	Szégyentelen ember! Gondoltam, hogy itt talállak.
FIFI	Kedves, de jó, hogy jöttél. Éppen a művészetről beszélgettünk.
BÁRÓNŐ	Majd adok én neked művészetet.
ERNŐ	Üdvözlöm, Báronő.
FIFI	Ernő úr becsületes nyomdászmester. Nem feltételezhetsz róla semmi rosszat.
BÁRÓNŐ	Bámulod itt a nőket, mint kecske a sót!
FIFI	Ernő úr egy új filmet mutatott be. Volt olyan kedves...
BÁRÓNŐ	Hazafelé, ha mondom. Várnak a lova- id, azoknak még nagyobb az ülepük, mint a felvonuló hölgyeké.
FIFI	De kedves...
BÁRÓNŐ	Kapsz az esernyővel!
FIFI	Az erőszaknak engedelmekedem.
ERNŐ	Nem látta a másik filmet, báró úr.
FIFI	Majd máskor.
ERNŐ	Máskor nem mutatom. Akkor nekem marad.
FIFI	Azt nem engedem.
ERNŐ	Itt én parancsolok.

FIFI
BÁRÓNÓ
FIFI
BÁRÓNÓ

Csak belenézőnk, jó?
Kikapsz, ha mondom.
Gyorsan, Ernő úr. Csak az elejét.
Szemérmetlen alakok. Nekem akarsz
nőket mutogatni?

(A Bárónő rángatni kezdi a férjét. Ernő befűzi a filmet. Elsötétül a terem.)

18. A BÁRÓNÓ FILMEN

(A film a Bárónő nagy vetkőzési jelenete. Először bundában van, azt veti le, majd kihívóan integet.)

BÁRÓNÓ

(hangja) Állítsa meg, Ernő úr! Állítsa meg!

FIFI

(hangja) Várjon csak. Ez nem az, amit én gondoltam.

ERNŐ

(hangja) Ezt is titokban csinálták. Billy becsapott engem.

(A filmen a Bárónő folytatja a vetkőzést. Először a blúzát dobja el, majd a szoknyát.)

FIFI

Szóval, én vagyok a szemtelen ember, mi?

BÁRÓNÓ

Összetévesztett valakivel, kedves.

(A filmen cipő repül el, a harisnya nagy ceremónia közepette kerül a földre.)

ERNŐ

(hangja) Tudtom nélkül. A saját barátom. Mintha Mattyasovszkynak igaza lenne.

FIFI

Ezért még számolunk.

(A filmen a Bárónő hátat fordít, hátra tekeri nyakát, kacsint, aztán leveti a kombinét.)

BÁRÓNŐ
FIFI

Állítsa le, Ernő úr, még időben.
Valóban álljon le, ennyi elég.

(De a film pereg tovább, és a Bárónő melltartója, majd a nadrágja is lerepül. A Bárónő csak a mellét takarja el, úgy fordul meg. Belemosolyog a kamerába.)

19. ERNŐT MEGVERIK

(Kigyulladnak a lámpák, egy pillanatig csönd. Akkor gyors egymásutánban peregnek az események.)

FIFI

Ez a művészet, amiről annyit beszélgettünk?

BÁRÓNŐ

Ez valami tévedés.

ERNŐ

Én erről mit sem tudok.

FIFI

Adja ide ezt a filmet.

ERNŐ

Jucikáért fizetett. Az asszonyért nem.

BÁRÓNŐ

Jucika, mi? Szóval te azért jársz ide, hogy azt a nagy fenekű, nagy seggű, nagy farú, nagy tomporú, nagy ülepű, nagy valagú, nagy hátsójú, nagy fertályú, nagy ülökéjű, nagy kofferú, nagy popójú, nagy altájú . . .

FIFI

Vigyázz a tekintélyedre, kedves.

BÁRÓNŐ

Kedves neked az anyád segge. Meg a Jucikáé.

FIFI

Adja gyorsan a filmet, Ernő úr.

ERNŐ

Nem tudom, melyik az. Ezen nem Jucika van.

BÁRÓNŐ

Keresse elő a Jucikát, látni akarom!

FIFI

Mára elég volt, megyünk.

BÁRÓNŐ

A Jucikát is látni akarom. Ahogy leveti a gatyáját arról a nagy tatjáról.

FIFI

Ezt a filmet adja ide.

ERNŐ

Ezért nem fizetett.

FIFI

Fizessetek meg neki, fiúk. Törjétek mindent össze.

(Fifi báró és felesége összeverekszenek. A két legény Ernő urat veri meg. Ő nem is annyira magával, inkább a föl-szereléssel törődik.)

BÁRÓNŐ

Mars haza!

FIFI

Mars haza, te!

BÁRÓNŐ

Kurva!

FIFI

Kurafi!

BÁRÓNŐ

Nem szégyelled magad?

FIFI

A családodat szégyeníted azzal a buta kurvával?

BÁRÓNŐ

A nevetet mocskolod be?

Mivel jobb az, mint én vagyok, mi?

(A báróék kilökdösik egymást. Ernő alulmarad a két legénnyel vívott harcban. A földön marad. A legények két tekercs filmet elvisznek.)

20. IRÉN IS ELMEGY

IRÉN

(bejön) Ernő! Jézusmániaszentjózsef! Mit tettek veled?

(Fölemeli Ernő fejét, zsebkendőjével megtörli az arcát. Vízet hoz, megmossa a férfi arcát.)

ERNŐ

Én sosem hagyom abba. Lesz még filmgyár Bácskában. Ha nem én csinálom, örökömbe lép valaki más. Ezt nem ál-

líthatja meg sem a báró, sem a polgármester.

IRÉN Hála istennek, nincs nagyobb bajod.
ERNŐ Nézd meg a kamerát, talán nem törték össze.

IRÉN *(odasétál)* Az oldala repedt.
ERNŐ Repedt? *(Nyögve ül föl. Föl akar kelni.)*
IRÉN Várjál. Maradj fekvé. Nem szalad el.
ERNŐ Meg akarnak semmisíteni.
IRÉN Elutazom.
ERNŐ Jó. Majd pár nap múlva gyere vissza, addigra tisztázódnak a dolgok.

IRÉN Soha többé nem jövök. Billyvel utazom el. A hajnali gyorsal.
ERNŐ Te is levetkőztél neki?
IRÉN Le. Azt mondja, bennem lát legtöbb tehetséget. Ígéri, sztárt csinál belőlem.

ERNŐ A Paramountnál?
IRÉN Ott.
ERNŐ Kurvát. Minden nőből ugyanazt.
IRÉN Megsértődtél.
ERNŐ Szeretlek.
IRÉN Én is úgy éreztem.
ERNŐ Érezted?
IRÉN Igen.
ERNŐ Most már nem?
IRÉN Bíztam a tehetségedben, az erődben, az ügyességedben . . .

ERNŐ Most már nem?
IRÉN Billy azt mondja, kár lenne itt elrothadnom. Próbáljam meg.

ERNŐ Próbáld meg.
IRÉN Egyetértesz vele?
ERNŐ Próbáld meg.
IRÉN Ne haragudj rám.
ERNŐ Eredj.
IRÉN Nagyon fáj?
ERNŐ Elkésed a vonatot.
IRÉN Ég veled. *(El.)*

21. MIHÁLY IS ELMEGY

- MIHÁLY (bejön) Ernő! Ernő! Beszélnem kell veled. (Megdöbbenve veszi észre a földön Ernőt.) Ernő, mi bajod?
- ERNŐ Megverték.
- MIHÁLY Kicsoda?
- ERNŐ Mindegy. Parancsra tették. Pénzért.
- MIHÁLY Annál rosszabb.
- ERNŐ Annál jobb. Nem meggyőződésből vertek.
- MIHÁLY (fölsegíti a székre) Kellemetlen hírt kell közölnöm veled.
- ERNŐ Tudom. Elutazol.
- MIHÁLY Nem utazom sehova. Hova gondolsz?
- ERNŐ Akkor?
- MIHÁLY Találkoztam a polgármester úrral és Mattyasovszkyval.
- ERNŐ Bántották?
- MIHÁLY Állást kínáltak. Elfogadtam. Hogy ne legyek tovább a nyakadon. Egészségügyi felügyelő leszek.
- ERNŐ Te nem vagy orvos.
- MIHÁLY Nyitnak egy sintérházat, meg nemso-kára lesznek nyilvános vécék is, vala-
kinek gondot kell viselni róluk.
- ERNŐ Miattam jutottál ide.
- MIHÁLY Marhaság. Én akartam mindenáron
művész lenni.
- ERNŐ Ehelyett sintér leszel.
- MIHÁLY Jól vagy?
- ERNŐ Eredj. Te egészségügyi felügyelő, eredj.
(Mihály ránéz, aztán szó nélkül el.)

22. ERNŐ ÚR A FILMRŐL

egyszerre fest épít és szaval
képi zene és zenei kép
költészet ami szín és vonal
képzület ami önmagán túllép

a mindenség derűs eltorzulása
az a film
a fejtetőre állított valóság
az a film
az öröm és az erő iskolája
az a film
a megörökített mozgó világ
az a film

szókincse a világmindenség
szabadon csapong korlátja nincs
érzésed érzi lelkedbe tép
mindez a film ez is a film

a mindenség derűs eltorzulása
az a film
a fejtetőre állított valóság
az a film
az öröm és az erő iskolája
az a film
a megörökített mozgó világ
az a film

(Vége)